

Θέματα ΣΕΤΕ φορολογικού ενδιαφέροντος

1. Μείωση των συντελεστών φορολογία επιχειρήσεων σε ανταγωνιστικά επίπεδα

Είναι αναγκαίο οι συντελεστές φορολογίας επιχειρήσεων να μειωθούν άμεσα στο επίπεδο του 15% και να διατηρηθούν σταθεροί για τουλάχιστον 10 έτη. Μόνο με αυτό τον τρόπο θα είναι σε θέση η Ελλάδα να προσελκύσει τις απαραίτητες επενδύσεις ώστε να ενισχύσει την προσπάθεια ανάταξης της ελληνικής οικονομίας και ο τουριστικός τομέας να μπορεί να διαφυλάξει την ανταγωνιστικότητά του και την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών του.

Προκειμένου να αποφασίσουν να επενδύσουν στην Ελλάδα οι πιθανοί επενδυτές, οφείλουν να συνυπολογίσουν τις αστάθειες στο φορολογικό και οικονομικό περιβάλλον (7 φορολογικά νομοσχέδια τα τελευταία 4 έτη) καθώς και την πολυπλοκότητα της φορολογικής νομοθεσίας σε αντίθεση με τις ανταγωνίστριες χώρες οι οποίες παρουσιάζουν ένα σταθερό φορολογικό πλαίσιο.

Για παράδειγμα, μία ενδεικτική επένδυση 10 εκατομμυρίων Ευρώ, που αφορά την αγορά γης και τη δημιουργία ενός ξενοδοχείου πέντε αστέρων 100 δωματίων, το οποίο κατά την λειτουργία του θα πραγματοποιεί ετήσιο κύκλο εργασιών 3 εκατ. Ευρώ, υπό τις πιο καλές προϋποθέσεις θα έχει λειτουργικά μικτά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων 1 εκατ. Ευρώ.

Αν λοιπόν υπολογίσουμε τον επιπλέον ΦΠΑ, αυτόματα αυτό «μεταφράζεται» σε καταβολή επιπλέον 180.000 Ευρώ. Επίσης, αν συνυπολογίσουμε ότι ο συγκεκριμένος επιχειρηματίας από τα 10 εκατ. Ευρώ επένδυση δανείστηκε τα 5 εκατ. Ευρώ, βάζοντας άλλα 5 εκατ. Ευρώ ίδια κεφάλαια, σημαίνει ότι τα χρήματα που δανείστηκε, τα πήρε με ένα επιτόκιο τουλάχιστον 3 με 4 μονάδες υψηλότερο από το αντίστοιχο επιτόκιο που αναλογεί για μια ίδια επένδυση στην Ισπανία. Άρα, στα 5 εκατ. Ευρώ, πρέπει ο επενδυτής στην Ελλάδα να υπολογίσει επιπλέον 200.000 Ευρώ παραπάνω λόγω επιτοκίου. Σύνολο, δηλαδή 380.000 Ευρώ. Εάν επιβληθεί και τέλος διανυκτέρευσης πρέπει να προσθέσουμε και άλλα 120.000 Ευρώ.

Αυτό σημαίνει ότι στη δεκαετία απόσβεσης της επένδυσης, η πρόσθετη δαπάνη ισοδυναμεί με 4 έως 5 εκατ. Ευρώ. Άρα ο επενδυτής στην Ελλάδα, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο στην Ισπανία, ξεκινά με μείον 4 έως 5 εκατ. Ευρώ, για μια επένδυση 10 εκατ. Ευρώ σε μία χώρα πολύ ασταθέστερη και με σημαντικά χαμηλότερο επίπεδο δημόσιων υποδομών.

Επίσης, δεν είναι μόνο ο κλάδος διαμονής που ασφυκτεί. Βλέπουμε στο yachting επιβαρύνσεις που δεν υπάρχουν πουθενά στις ανταγωνίστριες χώρες. Βλέπουμε στις μαρίνες, φόρους που απομακρύνουν κάθε επίδοξο επενδυτή, οριζόντιες αυξήσεις που επηρεάζουν σε υπερθετικό βαθμό τους κλάδους ενοικίασης αυτοκινήτων, μεταφορών, τουριστικών λεωφορείων, διοργάνωσης συνεδρίων, ταξιδιωτικών

γραφείων, εστίασης, επιβατηγού ναυτιλίας, κάθε κρίκου της αλυσίδας του ελληνικού τουρισμού.

2. Επαναφορά των συντελεστών ΦΠΑ του τουριστικού πακέτου σε ανταγωνιστικά επίπεδα

Ο τουρισμός ως αμιγώς εξαγωγίμο προϊόν, δραστηριοποιείται στο ιδιαίτερα ανταγωνιστικό περιβάλλον της διεθνούς τουριστικής αγοράς. Παρ' όλ' αυτά είναι το μοναδικό εξαγωγίμο προϊόν που φορολογείται και μάλιστα με πολύ υψηλούς συντελεστές. Η σύγκριση με τις ανταγωνίστριες χώρες, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα, αφήνει την Ελλάδα στην τελευταία θέση με μεγάλη διαφορά.

	Ελλάδα	Κροατία	Ιταλία	Ισπανία	Τουρκία	Κύπρος
Φόρος διαμονής/Τέλος Διανυκτέρευσης ανά:	€0,5-4,0 δωμάτιο	€0,0-1,0 πελάτη*	€1,0-4,0 δωμάτιο*	€1,0 πελάτη*	€0,0	€0,0
ΦΠΑ διαμονής	13,0%	10,0%	10,0%	13,0%	8,0%	9,0%
ΦΠΑ εστίασης	24,0%	10,0%	10,0%	13,0%	18,0%	9,0%
Τέλος Παρεπιδημούντων *υπέρ οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης	0,5%*					

Το «καλάθι του τουρίστα» επιβαρύνθηκε την τελευταία τουριστική περίοδο όχι μόνο από την αύξηση του ΦΠΑ διαμονής και εστίασης αλλά και από την αύξηση στον ΦΠΑ μεταφορών, την κατάργηση των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ σε νησιά του Αιγαίου, την αύξηση στις τιμές καταναλωτικών αγαθών καθιστώντας το ελληνικό τουριστικό προϊόν ακριβότερο σε σχέση με τους ανταγωνιστές.

Γενικότερα, το φορολογικό καθεστώς στο οποίο επενδύουν και δραστηριοποιούνται ξενοδοχειακές επιχειρήσεις στην Ελλάδα είναι το δυσμενέστερο, μεταξύ ανταγωνιστριών χωρών. [Μελέτη που έγινε για λογαριασμό του Ινστιτούτου ΣΕΤΕ το 2015](#) έδειξε ότι η Ελλάδα κατατάσσεται τελευταία.

Συνοπτικά τα αποτελέσματα της μελέτης συνοψίζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Φόροι Επενδύσεων	Φόροι Λειτουργίας	Συνολική Βαθμολογία
Κύπρος	42	42	84
Κροατία	42	39	81
Τουρκία	37	32	69
Ισπανία	31	29	60
Ιταλία	24	25	49
Ελλάδα	25	17	42

Η παραπάνω μελέτη δεν έχει λάβει υπόψη τον ήδη ρυθμισμένο φόρο διαμονής με έναρξη ισχύος 01.01.18. Οι επιπτώσεις του δυσμενούς φορολογικού καθεστώτος, όπως αποτυπώνεται παραπάνω, είναι:

- Μικρότερη σεζόν: λόγω των φορολογικών επιβαρύνσεων, η τιμή με την οποία θα ανοίξει για να λειτουργήσει (ή δεν θα κλείσει) ένα ξενοδοχείο στην Ελλάδα είναι 16% υψηλότερη από αυτήν που θα ίσχυε αν οι φορολογικοί συντελεστές ήταν οι ίδιοι με της Κύπρου. Προφανώς, σε μια αγορά με έντονες εποχιακές διακυμάνσεις, με τους ισχύοντες συντελεστές το ελληνικό ξενοδοχείο μπαίνει στην αγορά πολύ αργότερα και βγαίνει πολύ νωρίτερα, λειτουργώντας μόνο όταν οι τιμές είναι υψηλές (high season).
- Μειωμένη ανταγωνιστικότητα: προκειμένου οι εργαζόμενοι στα ελληνικά ξενοδοχεία να έχουν τις ίδιες αμοιβές με τους συναδέλφους τους στα κυπριακά και το λειτουργικό κέρδος στα ξενοδοχεία στην Ελλάδα να είναι το ίδιο με της Κύπρου, η τιμή δωματίου για τον πελάτη πρέπει να είναι 34% υψηλότερη.
- (Μειωμένες ή) Καθόλου επενδύσεις: τα λειτουργικά κέρδη δεν επαρκούν για την αποπληρωμή των τοκοχρεωλυτικών δόσεων των δανείων. Αυτό οδηγεί σε έναν φαύλο κύκλο, με μειωμένη ανταγωνιστικότητα στο μέλλον, άρα και μειωμένη απασχόληση και οικονομική δραστηριότητα, καθώς και μειωμένα φορολογικά και ασφαλιστικά έσοδα.

Οι επιπτώσεις αυτές πλήττουν ιδιαίτερα τους αδύναμους, δηλαδή αυτούς που δεν διαθέτουν κάποιο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, είτε με μορφή ίδιου brand name, είτε με μορφή brand name προορισμού, που θα τους επιτρέψει να προσαρμοστούν στις δυσμενείς συνθήκες και ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις. Έτσι, διαμορφώνεται μία διπλή εικόνα για την τουριστική Ελλάδα, εκείνη των μεγαλύτερων και οργανωμένων επιχειρήσεων με οργανωμένα συστήματα λειτουργίας, πωλήσεων και marketing και εκείνη των μικρότερων (στην πλειονότητά τους) οικογενειακών επιχειρήσεων που ασφυκτιούν κάτω από την πίεση των διογκωμένων υποχρεώσεων.

Ο τουρισμός παράγει στην Ελλάδα το 10% του ΑΕΠ άμεσα και το 25% περίπου συνολικά. Επίσης, είναι ο τρίτος μεγαλύτερος κλάδος απασχόλησης ενώ η συνολική

απασχόληση που προκαλεί (έμμεσα και άμεσα) είναι περίπου 1 στους 3 εργαζόμενους, ενώ σε 3 νησιωτικές Περιφέρειες (Κρήτη, Ν. Αιγαίο, Ιόνια Νησιά) δημιουργεί περισσότερο από 50% του ΑΕΠ τους.

Συνεπώς, οποιαδήποτε συζήτηση για αύξηση του ΦΠΑ διαμονής θα καταβυθίσει περαιτέρω την ανταγωνιστικότητα του τουριστικού προϊόντος με άμεσες συνέπειες σε εθνικά έσοδα, στις τοπικές οικονομίες και την απασχόληση. Κυριότερα όμως, περαιτέρω αύξηση του ΦΠΑ διαμονής, υπονομεύει τη δυνατότητα της χώρας να αξιοποιήσει υπό προϋποθέσεις την ευνοϊκή για τον τουρισμό γεωπολιτική συγκυρία.

Επομένως, αντικείμενο συζήτησης δεν θα πρέπει να είναι η φημολογούμενη αύξηση του ΦΠΑ διαμονής, αλλά αντιθέτως ο τρόπος επιστροφής συντελεστών ΦΠΑ σε ανταγωνιστικά επίπεδα της τάξεως του 11%.

3. Φόρος Διαμονής

Επιπλέον, στην ήδη επιβαρυνόμενη εικόνα για το καθεστώς φορολόγησης στον τουρισμό, προστίθεται από 01.01.18 ο Φόρος Διαμονής (ν.4389/2016), ένας παράλογος και μη εισπράξιμος φόρος, που θα επιφέρει ακόμα μεγαλύτερο πλήγμα κυρίως στους αδύναμους. Θεωρούμε την οριζόντια αυτή ρύθμιση ισοπεδωτική. Είναι βέβαιο ότι θα οξύνει το πρόβλημα, αφού το συγκεκριμένο μέτρο επιβαρύνει δυσανάλογα τις χαμηλές τιμές, την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και τις άγνωστες περιοχές της Ελλάδας.

Προτείνουμε την κατάργησή του.

4. Προτάσεις Καταπολέμησης Φοροδιαφυγής / Εισφοροδιαφυγής

Ο ΣΕΤΕ είναι υπέρ της υιοθέτησης μέτρων, τα οποία θα καταπολεμήσουν κάθε φαινόμενο φοροαποφυγής – φοροδιαφυγής και θα προστατεύσουν το σύνολο του τομέα του τουρισμού.

Ακολουθεί προτεινόμενη λίστα ενεργειών:

1. Άμεση ενεργοποίηση εντατικών ελέγχων της αγοράς.
2. Εφαρμογή οικονομικών και λειτουργικών κυρώσεων σε όσους παρανομούν.
3. Εφαρμογή ηλεκτρονικού τιμολογίου και διασύνδεση των ταμειακών μηχανών με τη ΓΓΠΣ, η οποία θα αναβαθμίσει τη ροή της πληροφόρησης, ενώ ταυτόχρονα θα απαλλάξει τους επιτηδευματίες από χρονοβόρες διαδικασίες και καθυστερήσεις.
4. Υποχρεωτική καταβολή μισθών μέσω τραπεζικού λογαριασμού.